

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška a soudců JUDr. Ivo Pospíšila (soudce zpravodaj) a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **JUDr. J. K.**, zastoupen JUDr. Vladimírem Procházkou, advokátem se sídlem Rooseveltova 16, 301 00 Plzeň, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 6, 110 00 Praha 1, zastoupena JUDr. Janem Sykou, advokátem se sídlem Školská 12, 110 00 Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu žalované ze dne 22. 4. 2013, č. j. K 76/2012, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2018, č. j. 5 Ad 1/2014 – 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Předcházející řízení

[1] Rozhodnutím kárného senátu žalované ze dne 9. 11. 2012 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), byl žalobce coby kárně obviněný uznán vinným, že ačkoliv jako soudce Okresního soudu Plzeň – město rozhodoval v exekuční věci manželů Č. jako oprávněných proti manželům P. jako povinným vedené u tohoto soudu pod č. j. 73 Nc 7267/2008, poté co dne 31. 12. 2009 přestal vykonávat funkci soudce a od 1. 6. 2010 začal vykonávat advokacii, v téže věci v době nejméně od 25. 8. 2011 do 28. 2. 2012 poskytoval právní služby manželům P. proti manželům Č., tedy při výkonu advokacie nepostupoval tak,

aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržoval pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, čímž porušil ustanovení § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii"), ve spojení s čl. 4 odst. 1 Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex), ve znění pozdějších změn (dále jen „etický kodex"). Za to mu bylo podle ustanovení § 32 odst. 3 písm. a) zákona o advokacii uloženo kárné opatření napomenutí.

[2] Rozhodnutím ze dne 22. 4. 2013, č. j. K 76/2012 (dále jen „napadené rozhodnutí"), odvolací kárný senát žalované zamítl odvolání kárného žalobce i odvolání kárně obviněného (žalobce) proti prvostupňovému rozhodnutí.

[3] Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud"), který rozsudkem ze dne 14. 2. 2018, č. j. 5 Ad 1/2014 – 39 (dále jen „napadený rozsudek"), žalobu zamítl. Měl za jednoznačně prokázané, že soudní řízení o nařízení exekuce k vymožení povinnosti odstranit nepovolené drobné stavby, kde žalobce vystupoval jako soudce, má stejný základ jako přezkumné správní řízení vedené Ministerstvem pro místní rozvoj a soudní řízení o uspořádání vlastnických poměrů mezi vlastníky domu č. X a spoluvlastníky pozemku v obci H., kde žalobce vystupoval jako advokát jedné ze stran sporu. Tento spor spočívá v tom, zda předmětné drobné stavby mají charakter staveb nepovolených a je na místě je odstranit, nebo zda jde o stavby neoprávněné, kdy je třeba, aby soud rozhodl o jejich vypořádání. Jde tedy o dlouhodobě probíhající spory mezi manžely Č. a manžely P. Na rozhodování určité části těchto sporů se žalobce v minulosti podílel v postavení soudce.

[4] Městský soud nepřisvědčil žalobci, že měl-li odmítnout poskytování služeb manželům P., bylo třeba označit, které ustanovení § 19 zákona o advokacii nebylo respektováno. Žalovaná své rozhodnutí opřela o jiné ustanovení, přičemž advokát může odmítnout převzetí právního zastoupení i v řadě dalších situací, např. právě proto, aby se nedostal do rozporu s pravidly profesionální etiky. Žalobce nedodržel povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a tím porušil § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 etického kodexu. Městský soud se ztotožnil s žalovanou, že žalobce závažným způsobem porušil své povinnosti advokáta a ohrozil pověst advokátního stavu možným vyvoláním dojmu u manželů Č., že zde existuje jakési propojení v uvedených věcech a možné zneužití informací získaných žalobcem jako soudcem při rozhodování v řízení o návrhu na nařízení exekuce a v řízení o návrhu na odklad exekuce. Nemuselo ani dojít ke konkrétnímu zneužití informací, neboť jde o ohrožovací delikt. Je třeba se zabývat i působením takové informace na druhou stranu sporu. Tyto důvody považoval soud za natolik konkrétní, individualizované a závažné, že napadené rozhodnutí obstojí. Měřítkem etiky jednání advokáta jsou zde obecně uznávaná pravidla slušnosti a poctivého jednání, vnímaná širokou veřejností, nikoliv veřejností odbornou. Proto jsou nepodstatné námitky žalobce, že v soudním řízení neexistují žádné tajné informace či skryté důkazy, které by při výkonu funkce soudce mohl získat.

II. Obsah kasační stížnosti a další podání účastníků řízení

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl v záhlaví označený rozsudek městského soudu kasační stížností, kterou dle svých slov opírá o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel nesouhlasí s názorem soudu, že řízení o nařízení a odložení exekuce, v nichž vystupoval jako soudce, jsou řízeními „v téže věci“ či mají „stejný základ“ jako a) dopis, v němž coby advokát informoval Obecní úřad ve Všerubech o zastavení předmětného exekučního řízení a žádal o nečinění dalších úkonů až do skončení přezkumného řízení, nebo jako b) řízení o uspořádání vzájemných vztahů vlastníka domu a vlastníka pozemku. Pokud mezi vlastníky dochází k mnohačetným sporům, neznamená to, že věc má stejný základ. Závěry žalované a městského soudu odporují judikatornímu i doktrinálnímu vymezení pojmu „totožnost věci“. Soud spojil exekuční řízení, kde manželé Č. ani neměli postavení účastníků řízení, s naprosto nesourodými případy advokátního zastoupení. Stěžovatel má však za to, že předmětné věci se od sebe liší svým předmětem, skutkovým tvrzením i nárokem. Podstatné přitom je, že exekuční řízení bylo zastaveno pro neexistenci legitimace manželů Č., což je primární předpoklad zakládající totožnost věci. Městský soud překročil limity uznávané teorií i praxí a mechanicky převzal názor žalované. Neuvedl, jaké jsou znaky „totožné věci“ a proč se odchýlil od obecně uznávaného výkladu. Jelikož neuvedl ani výčet skutkových zjištění či skutkovou větu, je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Takový extenzivní výklad umožňuje svévoli při kárném postihu. Žalovaná účelově zneužila požadavky na mravní chování k postihu stěžovatele. Oproti žalované má stěžovatel za to, že etické normy dodržuje a očekává to i od ostatních osob působících v právnických profesích, zejména od orgánu nadaného kárnou pravomocí. Pokud mají manželé Č. laickou představu o činnosti soudce, měl by je především jejich právní zástupce poučit a vysvětlit rozdíl v činnosti soudce a advokáta.

[7] Ustanovení § 19 zákona o advokacii taxativně stanoví, kdy je advokát povinen odmítnout poskytnutí právní služby. Nad rámec toho se však po něm požaduje službu odmítnout na základě povinnosti „eticky cítit“. Soud se nevypořádal s tím, že písm. a) uvedeného ustanovení rovněž užívá pojem „v téže věci“ nebo „ve věci související“, a není tedy zřejmé, proč napadené rozhodnutí nezmiňuje porušení tohoto pravidla. Městský soud svým výkladem svévolně (s využitím korektivu etiky a morálky a novým výkladem pojmu tatáž věc) rozšířil povinnost advokáta odmítnout zastoupení nad rámec § 19 zákona o advokacii. Tím dovodil zákaz soukromého jednání v rozporu ústavními mantinely a zásadou dělby moci. Stěžovatel podotýká, že jako exekuční soudce vydal ročně tisíce rozhodnutí, která se za dobu výkonu funkce týkala značného počtu osob, s nimiž se nikdy osobně nesetkal. Výklad soudu jej tudíž nutí u každého žadatele o právní zastoupení zjišťovat, zda nebyl účastníkem v jeho předchozí rozhodovací praxi. Nadto by nemohl poskytovat služby desítkám tisíc potenciálních klientů.

[8] Dle stěžovatele městský soud pominul, že žalovaná porušila zásadu legitimního očekávání. Odkazuje na kárnou věc jiného advokáta, jenž měl jako obhájce ustanovený *ex offo* zdravotně postiženému klientovi pronášet v budově soudu nevhodné výroky. Od uložení kárného opatření bylo upuštěno, byť podle stěžovatele jde evidentně o neslušné chování a nevhodné vyjadřování provázené vědomou profesní nepřístojností. Naproti

tomu skutek stěžovatele, který se stal pouze na základě svévolného výkladu, sankcionován byl.

[9] Žalovaná se ve svém vyjádření ztotožnila s argumentací městského soudu. V otázce výkladu „téže věci“ odkazuje zejména na bod 23 napadeného rozsudku, s nímž stěžovatel nijak věcně nepolemizuje. Za podstatné nepovažuje pouze formalistické porovnání dvou řízení, ale to, jak působí na účastníky řízení jednání stěžovatele, který v záležitosti týchž účastníků a téže stavby působil nejdříve jako soudce a poté jako advokát. Způsobilé snížit důstojnost a vážnost advokátního stavu je působení advokáta v dané situaci, jak je vnímáno účastníky. Bylo tedy přesvědčivě zdůvodněno, proč jde o tutéž věc. Trvání stěžovatele na svém stanovisku ukazuje dle žalované na nedostatek sebereflexe. Taxativní výčet obsažený v § 19 zákona o advokacii neuzavírá další možný výčet případů, kdy by advokát neměl službu poskytnout. V napadeném rozsudku je přesvědčivě vyloženo, proč nebylo dané jednání kvalifikováno dle tohoto ustanovení. Stěžovatelovo porovnání s jiným kárným rozhodnutím považuje žalovaná za nepřípadné.

[10] Stěžovatel reagoval na vyjádření žalované replikou, v níž považuje za zcela „zhoubný“ názor, podle kterého je důležité, jak je působení advokáta vnímáno účastníky. Jakákoliv stížnost by pak musela být libovolně posouzena jako oprávněná. Každý účastník má určité představy a cíle, proto i stěžovatel může tvrdit, že advokát protistrany na něj působí nevhodně a vyvolává u něj pocity neetického jednání. I výklad pojmu tatáž věc nemá být dle stěžovatele hodnocen podle subjektivních pocitů účastníků sporu. Ty jsou naprosto odlišné u klientů stěžovatele, manželů P.

[11] Dále stěžovatel opakovaně poukazuje na důvod zastavení exekučního řízení. Domnívá se, že na základě stejných úvah, jako činí soud a žalovaná, by mohl usuzovat, že napadený rozsudek je výsledkem společné domluvy soudu a žalované. Nadto soudem zastávaný výklad by vedl k tomu, že např. bývalý soudce specializovaný na opatrovnickou agendu by nemohl zastupovat žádného účastníka ve věcech péče o nezletilé, jež dříve projednal a rozhodl, což by výrazně omezilo jeho advokátní profesi.

[12] Konečně nesouhlasí stěžovatel ani s názorem žalované o nepřípadnosti odkazu na jinou kárnou věc, neboť každé porovnání ve své podstatě předpokládá existenci dvou obdobných případů. Stěžovatel očekává, že hlediska etiky jednání advokáta budou hodnoceny na základě stejného požadavku důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost **není** důvodná.

[15] Podle § 17 zákona o advokacii *[a]dvokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis*. Ustanovení čl. 4 odst. 1 etického kodexu stanoví, že *[a]dvokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu*.

[16] Stěžovateli je napadeným rozhodnutím (ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím) kladeno za vinu, že porušil shora citovaná ustanovení zákona o advokacii a etického kodexu. K posouzení vytýkaného jednání jsou významné následující skutečnosti.

[17] Na stěžovatele byla podána kárná žaloba poté, co žalovaná obdržela stížnost manželů Č. ze dne 16. 2. 2012. V ní uvedli, že dlouhou dobu vedou exekuční řízení na základě pravomocného nalézacího titulu proti manželům P., který se týká odstranění nepovolených staveb z jejich pozemku. Exekuční řízení bylo vedeno před Okresním soudem Plzeň – město. V této věci rozhodoval v prvém stupni JUDr. J. K., který v současné době zastupuje povinné manžele P. jako advokát. Požádali proto o sdělení, zda je toto jednání advokáta v souladu s advokátní etikou a otázkou střetu zájmů.

[18] V kárném řízení bylo zjištěno, že stěžovatel vydal jako soudce rozhodnutí o nařízení exekuce, která se týkala výkonu rozhodnutí o odstranění nepovolených staveb (terasy, kolny na uhlí a suchého WC na pozemku st. p. č. X v k. ú. H. u Z.). Manželé Č. zde vystupovali jako oprávnění a manželé P. jako povinní. Stěžovatel dále z pozice soudce rozhodl o odložení provedení této exekuce, a to do rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj o přezkoumání rozhodnutí Obecního úřadu ve Všerubech ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Plzeňského kraje. Usnesením ze dne 4. 6. 2010 byla exekuce zastavena z důvodu nedostatku aktivní legitimace manželů Č. k podání návrhu na nařízení exekuce. Dopisem ze dne 25. 8. 2011 sdělil stěžovatel v zastoupení manželů P. Obecnímu úřadu Všeruby, stavebnímu úřadu, že bylo zastaveno exekuční řízení nařízené k odstranění terasy, kolny a suchého WC, jehož se dožadovali J. a V. Č. Upozornil na skutečnost, že byly dohledány listinné důkazy vyvracející neoprávněnost označených drobných staveb a že tato záležitost je předmětem přezkumného řízení, a požádal, aby správní orgán do ukončení přezkumného řízení nečinil úřední úkony, jež by mohly mít hluboké, vážné, popřípadě nevratné důsledky a vedly by ke vzniku soudních sporů o náhradu škody. Dále stěžovatel převzal zastoupení manželů P. proti manželům Č. ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-sever o uspořádání vlastnických poměrů mezi vlastníky domu č. X a spoluvlastníky pozemku v obci H.

[19] Takto zjištěný skutkový stav stěžovatel nikterak nezpochybňuje. Rozporuje však, zda popsaný postup ospravedlňuje jeho kárný postih za jednání proti stavovské etice, tedy subsumpci skutkového stavu pod příslušnou právní normu.

[20] Předně Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud se žalobou řádně zabýval a reagoval na všechny námitky stěžovatele. Napadený rozsudek proto není nepřezkoumatelný, a to ani pro nedostatek skutkových důvodů. Na str. 3 a 4 jsou podrobně popsány skutečnosti vyplývající ze správního spisu, z nichž městský soud vycházel. Následně pak v odst. 23. napadeného rozsudku rozebral, která zjištění ho vedla

k závěru, že stěžovatel převzal zastoupení v téže věci, v níž dříve rozhodoval jako soudce. Vystihl zde i podstatu souvisejících sporů mezi manžely P. a Č. Byť se převážně ztotožnil se závěry žalované, nejedná se o vadu nepřezkoumatelnosti, neboť vlastní námitky stěžovatele vypořádal dostatečně. Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku též v absenci tzv. skutkové věty, která je typickou součástí rozhodnutí civilního soudu, jenž je soudem nalézacím a před nímž se odehrává stěžejní část dokazování. Tento formální požadavek je však zcela nedůvodný ve správním soudnictví, kde stěžejní část nalézacího řízení a dokazování probíhá před správním orgánem. Správní soud je soudem provádějícím toliko přezkum napadeného rozhodnutí, sám však o vině stěžovatele nerozhodoval a není tedy důvodu, aby do svého rozhodnutí formuloval tzv. skutkovou větu, tedy komplexní a obsahově sevřené vylíčení zjištěného skutkového stavu, jak rozsudku městského soudu vytýká stěžovatel. Nadto má Nejvyšší správní soud za to, že skutkové závěry městského soudu jsou zcela dostatečné, jak bylo již uvedeno.

[21] Stěžovatelova argumentace spočívá v polemice s tím, zda shora popsané věci (exekuce, dopis stavebnímu úřadu a spor o vypořádání vlastnických poměrů) mají stejný základ, a zda je tedy žalovaná správně kvalifikovala jako „totožné“. Stěžovatel však nijak nebrojí proti závěru městského soudu, že všechny tři případy se zakládají na dlouhodobých sporech mezi manžely Č. a manžely P. (tedy mezi týmiž osobami), které se týkají týchž staveb (zda předmětné drobné stavby mají charakter staveb nepovolených a je na místě je odstranit, nebo zda jde o stavby neoprávněné, kdy je třeba, aby soud rozhodl o jejich vypořádání) – mají tedy i věcnou souvislost. Ačkoliv jde formálně o různá řízení, a *stricto sensu* lze přisvědčit stěžovateli, že nejde o „tutéž věc“, stěžovatel založil svou kasační stížnost pouze na formalistickém výkladu tohoto pojmu, aniž by se jakkoliv vymezil proti podstatě dané věci – že všechna tři relativně samostatná řízení spolu úzce souvisí a jsou vedena jedním cílem, kterého chtějí účastníci dosáhnout – manželé P. se snaží o zachování předmětných drobných staveb a manželé Č. usilují o jejich odstranění. Na tom nic nemění ani skutečnost, že exekuce byla zastavena pro nedostatek aktivní legitimace manželů Č., neboť v řízení vystupovali jako účastníci a jeho iniciací sledovali uvedený cíl. Stěžovatel v tomto řízení působil jako soudce a následně jako advokát zastupoval druhou stranu sporu, přičemž v dopise ze dne 25. 8. 2011 se výslovně dovolával výsledku tohoto řízení. Námitka, že nejde o věc se stejným základem, je proto nepřípadná.

[22] Stěžovatelem uvedené důsledky, které vyvozuje v kasační stížnosti a replice, jsou skutečně absurdní. Nicméně k takovým důsledkům výklad žalované ani městského soudu nevede. Stěžovatel není povinen odmítnout zastoupení všech osob, které vystupovaly jako účastníci řízení v jakékoliv exekuční věci, v níž rozhodoval jako soudce. Problematické je jejich zastupování pouze ve věcech, které s rozhodovanými případy přímo souvisí. Související věc je pak dána nejen dotčenými osobami (účastníky řízení), ale i předmětem. Stěžovatel tak nemusí odmítnout zastupování všech dřívějších účastníků exekučních řízení, v nichž rozhodoval, ale nesmí je zastupovat proti druhé straně exekučního sporu ve věcech, které s exekučním sporem souvisí tak úzce, jako v nyní projednávaném případě.

[23] Pokud stěžovatel namítá, že výklad městského soudu výrazně omezuje všechny advokáty, kteří dříve působili jako soudci, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že s ohledem na uvedenou věcnou souvislost nelze považovat důsledky napadeného rozhodnutí za tak fatální, jak popisuje stěžovatel. Nadto svou profesní dráhu si každý volí

svobodně, a je tedy věcí soudce, pokud se rozhoduje „svléci talár“ a vstoupit do advokacie, aby zodpovědně uvážil, jaké důsledky s sebou taková změna přináší a zda je připraven je akceptovat. Musí přitom rozumně počítat s určitými omezeními, která mu může přinést jeho profesní minulost. Logicky jich bude více než u advokáta, který jako soudce nikdy nepůsobil. Ani tato námitka tak není důvodná.

[24] Nejvyšší správní soud má s ohledem na shora uvedené za to, že souvislost jednotlivých věcí byla v posuzovaném případě dána. Zabýval se tedy dalším okruhem námitek, podle kterého popsané jednání stěžovatele nelze považovat za rozporné s požadavky stavovské etiky, přičemž žalovaná nepřípustně rozšířila důvody odmítnutí advokátní služby nad rámec § 19 zákona o advokacii.

[25] Jestliže žalovaná (a následně i městský soud) označila jednání stěžovatele za porušující stavovskou etiku zejména proto, že takové jednání působí nevhodně na druhou stranu sporu (právního laika, který neví, zda mohl stěžovatel reálně zneužít nějaké informace získané z pozice soudce), nejde pouze o subjektivní hodnocení ze strany jedné (či dvou) konkrétní osoby. Tuto argumentaci je nutné chápat tak, že jednání stěžovatele musí být hodnoceno nikoliv z pohledu právníka, ale z pohledu jakékoliv jiné osoby, která by se nacházela v postavení manželů Č. Nejedná se o ničím nepodložené subjektivní přesvědčení, jak naznačuje stěžovatel svými přirovnáními (viz body [10] a [11] tohoto rozsudku). Rozhodující zde tedy není, jaký je názor manželů Č. na jednání stěžovatele, nýbrž jak by objektivně vnímala danou situaci většina právně nevzdělané společnosti. Právě v tom spočívá požadavek etického jednání advokáta, který se musí chovat tak, aby nesnižoval důstojnost a vážnost advokátního stavu v očích veřejnosti. Nejde tedy vůbec o to, jak se subjektivně jevilo a jeví jednání stěžovatele zainteresovaným stranám sporu, tedy jeho klientům a protistraně, ale jak se může jevit jakémukoliv třetímu pozorovateli, který není právně vzdělán, a že je objektivně způsobilé v jeho očích snížit důstojnost a vážnost advokátního stavu. Nejvyšší správní soud nemá pochyb o tom, že situace, kdy stěžovatel zastupoval jednu stranu sporu ve věcech, které úzce souvisely s dřívějším rozhodováním stěžovatele coby soudce, tedy osoby, která jakožto orgán veřejné moci autoritativně rozhodovala o právech a povinnostech obou stran sporu, byla objektivně způsobilá otřást důvěrou v důstojnost a vážnost nejen advokátního stavu, nýbrž i celého justičního systému (viz níže judikaturu Evropského soudu pro lidská práva).

[26] Podle Evropského soudu pro lidská práva je třeba advokátní etiku posuzovat i s ohledem na to, že její požadavek vyplývá ze zvláštní pozice advokátů, která je jakožto prostředníky mezi veřejností a soudy staví do ústředního postavení v rámci výkonu spravedlnosti, a vzhledem k této jejich klíčové roli lze od nich legitimně očekávat, aby přispívali k hladkému chodu justice a zachovávali důvěru veřejnosti v justici (rozsudek velkého senátu ze dne 15. 12. 2005 ve věci Kyprianou proti Kypru, stížnost č. 73797/01). Z toho již opakovaně vycházel i Nejvyšší správní soud (např. v rozsudku ze dne 7. 10. 2009, č. j. 6 Ads 41/2008 – 67). Jak bylo již uvedeno, stěžovatelovo jednání, kdy nejdříve jednal ve sporech mezi manžely P. a manžely Č. jako soudce a poté jako advokát, je způsobilé ohrozit nejen důstojnost a vážnost advokátního stavu, ale též důvěru ve fungování justice.

[27] Jakkoliv jsou důstojnost a vážnost advokátního stavu, jakož i čestné, poctivé a slušné chování advokáta, pojmy neurčitými, u nichž není nikde konkrétně vymezen jejich obsah, i Ústavní soud již v minulosti konstatoval, že pro advokáta, který je činný v právním státě, nemůže být obtížné nebo neobvyklé zjistit, které způsoby chování a jednání a které hodnoty mravnosti a lidské důstojnosti je třeba respektovat, aniž by byly výslovně vypočteny v jednotlivých ustanoveních, což ostatně není vůbec možné (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1998, sp. zn. I. ÚS 393/98).

[28] Nejvyšší správní soud má tudíž za to, že žalovaná svým výkladem nijak nezneužila prostor, který má při posuzování etiky jednání advokáta. Své závěry jasně odůvodnila skutkovými okolnostmi daného případu, které hodnotila objektivně. Stejně tak jako např. podjatost soudce je kategorií subjektivní, lze ji hodnotit (resp. nelze ji hodnotit jinak než) objektivními hledisky – okolnostmi, které by v typově stejných případech zavdávaly příčinu pochybovat o nezávislosti a nestrannosti soudce. Při tomto náhledu jsou v daném případě okolnostmi, které mohou v očích veřejnosti narušit důvěru v důstojnost a vážnost advokátního stavu, jakož i důvěru v celý justiční systém, postupy bývalého soudce, který rozhodoval o nařízení a odložení exekuce a poté jako advokát v související věci mezi týmiž účastníky zastupoval jednu ze stran sporu. V každém typově obdobném případě se pak jedná o objektivní skutečnosti, o něž lze opírat závěr o nedodržení stavovské morálky. S ohledem na to není důvodná ani námitka stěžovatele o porušení zásady legitimního očekávání, neboť stěžovatel porovnává nesrovnatelné. Byť v odkazovaném případě byla otázka případného porušení advokátní etiky rovněž relevantní, jednalo se o typově zcela odlišné jednání, kdy se advokát nevhodně vyjadřoval k osobě svého klienta před soudní síní. Pokud by žalovaná nepostihla jiného advokáta, který by byl stejně jako stěžovatel bývalým soudcem a zastupoval v souvisejících věcech některou ze stran sporu, v němž vystupoval coby soudce, pak by se mohlo jednat o nepřípustně rozdílnou správní praxi, byť i tak je třeba mít na zřeteli, že výsledky rozhodování nelze srovnávat zcela mechanicky a „šablonovitě“ a bude vždy záviset na celém kontextu věci. Nicméně na takový případ stěžovatel nepoukazuje. Pro posouzení rozdílné správní praxe a dodržení principu předvídatelnosti je podstatné to, zda se jedná o skutkově a posléze právně srovnatelné případy. Stěžovatel naopak předestřel případ, který není vůbec s jeho věcí skutkově srovnatelný, a jeho argument, že dané jednání advokáta nebylo vyhodnoceno jako porušení profesní etiky advokáta, proto není pro danou věc relevantní.

[29] Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že žalovaná a městský soud nepřípustně rozšířily povinnost advokáta odmítnout právní službu nad rámec § 19 zákona o advokacii. Citované ustanovení obsahuje výčet situací, kdy je třeba služby odmítnout vždy a bez dalšího. Jedná se o typové případy, které se často vyskytují, a u nichž proto již zákonodárce provedl úvahu, že poskytování právních služeb by bylo nemorální či jinak nevhodné. Nicméně nelze vyloučit, že v některých speciálních případech bude převzetí zastoupení v rozporu s advokátní etikou, a bude tedy nutné právní služby odmítnout, i když s takovou variantou zákonodárce přímo nepočítal, resp. ji nezahrnul do výčtu v § 19 zákona o advokacii. Pokud by veškeré nedovolené jednání advokáta muselo být v zákoně upraveno zcela kazuisticky, pak by obecný korektiv v podobě požadavku na zachování důstojnosti a vážnosti advokátního stavu zcela postrádal smysl. Použití tohoto neurčitého pojmu otevírá prostor orgánům, které jsou právními předpisy povolány k jeho aplikaci, aby prostřednictvím výkladu konkretizovaly jeho obsah. Nejvyšší správní soud neshledal,

že by výklad a aplikace těchto pojmů na případ stěžovatele nepřípustně vybočily z mezí, které lze po advokátovi, jenž není pouze reprezentantem určitého právního stavu, ale též ve smyslu vymezeném shora citovaným rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva i celého systému justice, rozumně a přiměřeně požadovat. Městský soud pak zcela jasně vysvětlil, proč žalovaná nepodřadila jednání stěžovatele pod § 19 zákona o advokacii (neboť žalovaná vytýkala stěžovateli porušení jiného ustanovení zákona), a stěžovatel s tímto odůvodněním ani nijak nepolemizuje. Ani tato námitka tak není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[31] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2018

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu